

วิญญาณ winyaan [名] 識。意識。感覺器官を媒介として対象を認識
する心のはたらき。認識主体。

วิญญาณ 6 winyaan-hòk [名] 六識：六つの認識作用または認識主
体。①眼を通して認識対象（色）を認識する作用または認識主体
（眼識）②耳を通して認識対象（声）を認識する作用または認
識主体（耳識）③鼻を通して認識対象（香）を認識する作用また
は認識主体（鼻識）④舌を通して認識対象（味）を認識する作用
または認識主体（舌識）⑤身体を通して認識対象（触）を認識す
る作用または認識主体（身識）⑥意を通して認識対象（法）を認識
する作用または認識主体（意識）。⇒ ๓๓๓ 18

วินัย wínai [名] 律。律藏：お釈迦さまの定めた僧侶の生活規定、
すなわち戒律、または、その律を収めた典籍。経藏・論藏とともに
三蔵の一。⇒ พระไตรปิฎก

วิปัสสนา wípàtsànaa [名] 観。毘鉢舍那。正観。観法：心を一
つにして、智慧で対象を観察すること。

วิมุตติ wímútti? [名] 解脱：俗世間の苦悩から解放されて、自由にな
ること。煩惱から解放されて自由な心境となること。

วิริยะ wíriyá? [名] 精進。努力。勇氣。⇒ โพธิปักกิยธรรม 37
／三十七道品

วิสาขบูชา wísākhà-buuchaa [名] ウィサーカ祭：仏陀の誕生（降
誕）、覚り（成道）、涅槃を記念する日。ウィサーカとは月の名前

で、陰暦六月の満月の日。⇒ พระสาขยมนิพุทธะ / お釈迦さま

วิหาร wihāan [名] ①精舎。寺。僧坊。住所。②仏像が安置され
ている堂。本堂。

ไวยาจักร waiyaaawátcàkoon [名] 執事：僧侶は金銭を管理する
ことが禁じられているので、寺や僧の金銭の出入りを管理する人。

วันวิสาขบูชา はなまつり
花祭

วันวิสาขบูชา (ฮะนะมะทังซุริ)

คนญี่ปุ่นเรียกวันวิสาขบูชาว่า ฮะนะมะทังซุริ หรือ คันบุทังซุเอะ คำว่า คันของคำว่า คันบุทังซุเอะ หมายถึงอภิเษก (การรณานับนหัว) คนญี่ปุ่นฉลอง การประสูติของพระพุทธเจ้า โดยการรณานับนเศียรของพระพุทธรูปซึ่งอยู่ในห้องที่ตกแต่งด้วยดอกไม้ ในวันที่ 8 เมษายน

ตามเรื่องที่เล่าต่อ ๆ กันมาของพุทธศาสนามหายาน พระนางสิริมหามายาผู้เป็นพระมารดาของพระสากยมุนีพุทธะ ได้หยุดพักในสวนลุมพินี ซึ่งอยู่ในเส้นทางไปสู่บ้านเกิด เมื่อท่านได้ยกมือขวาชี้ขึ้นจับกิ่งไม้สาละ พระสากยมุนีพุทธะก็ได้เกิดแบบธรรมดาจากกรักแรกของพระนางสิริมหามายา กล่าวกันว่า พระสากยมุนีพุทธะได้ลุกขึ้นแล้วได้ชี้ด้วยมือขวาและชี้แผ่นดินด้วยมือซ้าย ต่อจากนั้นได้เดินไป 7 ก้าว แล้วพูดว่า ตนเองเท่านั้นเยี่ยมยอดที่สุดในโลก

คนญี่ปุ่นวางพระพุทธรูปที่แสดงท่าชี้ฟ้าและพื้นดินในห้องที่ตกแต่งด้วยดอกไม้ และประชาชนได้แสดงความยินดีโดยการรณานับและนำชาเรียกว่า อะมะซะ เป็นภาษาญี่ปุ่น (ความจริงคือน้ำหอม 5 ชนิด) ลงบนเศียรของพระพุทธรูปองค์นั้น ด้วยกระบวยเล็ก ๆ

งานฉลอง ฮะนะมะทังซุรินี้ ได้เข้ามาจากประเทศจีนสู่ประเทศญี่ปุ่น

花祭

日本語で、ワン・ウィサーカ・ブージャーを、花祭 または灌仏会と言います。灌とは頭上に水を注ぐことです。四月八日は、花で飾ったお堂の中に安置された仏像の頭に甘茶や水などをかけて、お釈迦さまの誕生を祝います。

大乗仏教の教えによると、お釈迦さまの母のマーヤー夫人は、出産のために里帰りする途中、ルンビニー園に立ち寄りしました。夫人が木に右手をかけたとき、右脇からお釈迦さまが生まれました。生まれたお釈迦さまはその場で立ち上がり、右手で天をさし、左手で地をさして七歩歩み、「天上天下唯我独尊（世間において私が最も勝れたものである）」と言ったと、伝えられます。

この姿を模した天地をさす仏像が花で飾られた堂の中央に安置されます。その像に柄杓で水や甘茶(正しくは五種の香水)をかけて、祝います。

この花祭は、中国から日本に伝わりました。

ศรัทธา sàtthaa [名] 信仰。信。

ศาลพระภูมิ sǎan-phraphuum [名] 土地神の祠：庭などに棒を立て、その上に小さな家型の祠を載せたもので土地の神をまつる。

ศาลา sǎalaa [名] 会堂。講堂。小屋。家屋。あずまや。ホール。

ศาสดา sàatsàdaa [名] 師。教師。大師。教祖。

ศาสนา sàatsànaa [名] 宗教。

ศาสนิกชน sǎasàníkkachon [名] 信者。

ศิษย์ sít [名] 弟子。

ศีล sīin [名] ①道德。習慣。②戒。戒行。

ศีล 10 sīin-síp [名] 十戒。→ ศีล 10 / 十戒

ศีล 227 sīin-sǎwgróoi-jīsíp-cèt [名] 二百二十七戒。具足戒。→ ศีล 227 / 二百二十七戒

ศีล 5 sīin-hāa [名] 五戒：在家信者の保つべき五つの戒。→ ศีล 5 / 五戒

ศีล 8 sīin-pèet [名] 八戒。八斎戒：優婆塞・優婆夷の守るべき戒。

⇒ พุทธบริษัท 布薩の日に寺に出かけて、一昼夜守る在家の八つの戒。→ ศีล 8 / 八戒

สงกรานต์ sǒngkraan [名] ソンクラーン祭：タイの正月。水かけ祭：太陽暦の四月十三日から十五日。

สงฆ์ sǒng [名] 僧伽。サンガ。教団。

สงสาร sǒngsǎan [名] 輪廻。流転。輪廻の輪：生あるものが生死を繰り返すこと。仏教では、解脱しない限り生あるものは迷いの世界である三界・六道のなかで生死を繰り返すと考える。⇒

โลก 3 → คติ 6 / 六道

สติ satì? [名] 意識。感覺。理性。念。

สติปัฏฐาน 4 satì-pàtthāan-sii [名] 四念処。四念住：覺りを得るための四つの觀想法。→ สติปัฏฐาน 4 / 四念処

สถูป sàthùup [名] 仏塔。

สบง sàbon [名] 安陀会（內衣）。三衣のうちの一つ。スカート状の下着。⇒ ไตรจีวร

สมณะ sàmaná? [名] 沙門。聖なる人。煩惱を沈めた人。修行者：出家して仏門に入り仏道を修める人。

สมเด็จ sǒmdèt [名] 身分の高い人への尊称。天皇および皇后・太皇太后・皇太后への陛下、皇太子・皇太子妃・皇太孫・皇太孫妃・親王・親王妃・内親王・王・王妃・女王などへの殿下、高僧への猊下に相当する。